

Adreça

Plaça dels Països Catalans, 1
25110 Alpicat
Tel. 973737728

Email

biblioteca@alpicat.cat

Web

www.alpicat.cat/biblioteca

Xarxes socials

IG @bibliotecadalpicat
FB @Biblioteca d'Alpicat
X @BiblioAlpicat
YT @bibliotecasantbartomeu6604

Horari

Dilluns a divendres
8:30h - 20:30h

Horari estiu (15-6/15-9)

Dilluns: 14h - 20h
Dimarts a divendres: 8h - 14h

Whatsapp

606127833

Propera trobada: 24 de setembre de 2026

CLUB DE LECTURA moderat per Andreu Loncà

Alicia Kopf

Memòria d'Eco

Alicia Kopf és el nom artístic d'Imma Ávalos (Girona, 1982). Escriptora i artista visual, es va formar en belles arts i també va estudiar teoria de la literatura i literatura comparada. Fa deu anys va publicar *Germà de gel* (L'Altra Editorial, 2016). El llibre s'inscriví en un projecte de recerca més ampli i ambiciós, Àrticantàrtic, que va començar en el món de la imatge i que el 2013 es va materialitzar en una exposició a la Sala Joan Prats, la primera seva individual, i també es va mostrar a la Capella del MACBA, a la Fundació Tàpies i al CCCB. La iniciativa va incloure tres propostes de videoart i la novel·la era la peça que tancava el projecte i la recerca.

En aquests deu anys de silenci literari ha engegat i desenvolupat un nou projecte, *Speculative Intimacy* (intimitat especulativa), que com el primer s'ha materialitzat també en el camp de les arts visuals, amb una exposició a la Galeria Joan Prats el 2019 i a Culturgest Lisboa i Porto el 2020, i s'ha tancat amb una segona novel·la, *Memòria d'Eco* (L'Altra editorial, 2026).

<https://www.vilaweb.cat/noticies/alicia-kopf-habitem-una-realitat-de-segona-ma>
(Montserrat Serra)

Alicia Kopf buscava una mirada nova. Ho escriu al final de tot de *Memòria d'Eco*, a l'última frase dels agraïments. I pot ser que el llibre sigui aquesta mirada, aquesta veu nova, però abans és una cosa millor: n'és la cerca. Deu anys després de *Germà de gel*, Alicia Kopf ens torna a regalar un gest avui dia preciós i escàs: ens fa passar a les bambolines del fet literari (digues-li novel·la, assaig o autoficció), al making of, a l'aixecament d'un llenguatge, d'un imaginari i, clar, d'una manera singular d'entendre i d'habitar el món. D'entrada direm que *Memòria d'Eco* és un llibre per llegir més d'una vegada i que això n'és una virtut. La primera lectura serà una presa de contacte i pot ser que trobis portes tancades, racons foscos on no t'hi veuràs. Calma: s'obriran, s'illuminaran a la propera lectura. És el que passa quan algú pensa abans de dir (abans d'escriure), quan algú investiga, rumia, planifica, ramifica i després entrama i relliga. Estem davant d'un text a capes, fins i tot laberíntic, que se'ns ofereix perquè ens hi perdem, perquè el gaudim i el pensem, i perquè hi tornem.

Una empresa arriscada, això de no donar-ho tot mastegadet; en aquests nostres temps quasi un suïcidi. És cert que a la primera i fins i tot segona lectura (no he arribat a la tercera), hi ha encara algunes tries que trobo opaques: títols de capítol, marques que costa relacionar amb el que estem llegint (rewind, forward, erase)... És el de menys. Aquests petits detalls no desmereixen un text d'una intel·ligència inusual, sensible i preciosista, que ens parla de l'amor i el desig i la seva frustració en l'era de les relacions,

de la identitat com un pou de ressonàncies, i de l'escriptura com a eina de coneixement. Una altra cosa: aquest és un llibre actualíssim, per això que posa sota el microscopi els afectes mediats per internet; alhora és una història de «pèrdua, crisi i transformació» tan antiga com *Les Metamorfosis* d'Ovidi.

Però vegem aquestes capes, aquests nivells de lectura. Baixem com Orfeu de la superfície fins al fons.

Primer de tot hi ha l'argument que ja hem esmentat. La protagonista (Eco, si parlem de la consciència digitalitzada; Alicia, de la dona de carn i ossos) s'ha enamorat de l'Adrien. Els dos ronden la trentena i s'han conegut a través d'una app de cites. S'han vist unes quantes vegades durant un temps breu, una o dues setmanes, i han fet el que fan les persones que

s'atreuen: parlar-se, explicar-se l'un a l'altra, menjar i caminar i dormir junts, fer l'amor, arraulir-se en llocs comuns (tots dos són acadèmics i s'intercanvien lectures i cançons)... Però l'Adrien només està de pas a la ciutat de la protagonista i, quan se'n va, la relació («la situació») queda suspesa, no tant per la distància, que també, sinó per l'actitud de l'Adrien que, no ho sé dir millor que a la contracoberta, «juga amb l'opacitat» de les xarxes socials i ni es compromet ni s'allunya definitivament. Vaja, el típic que visita el teu perfil i et posa likes a tot arreu però quan li proposes de veure-us desapareix. La protagonista queda encallada en aquesta ambigüitat i encara que reconeix el joc pervers de l'altre és incapaç de tancar-li la porta. Com que és intel·ligent i analítica, es demana d'on li ve aquest impuls que ella mateixa rebutja, i aquí entra la trama especulativa: decideix «digitalitzar la seva consciència per editar els propis records, buscar l'origen d'aquesta atracció i transformar-se». Així, exporta la seva memòria a dades digitals i s'hi submergeix per buscar quines antigues experiències l'han dut a transitar l'amor i el desig d'una manera que li és font de malestar. Aquesta capa funciona, és el motor del llibre, la part dinàmica. Kopf empeny la trama amb aquest estil contingut al qual ja ens té acostumats la novel·la que versa sobre gent d'entre vint-i-cinc i quaranta anys i, sobretot, l'autoficció. Però Kopf és profunda i subtil, diu quan ha de dir i calla quan ha de callar, i així aconsegueix que el que des de fora (zoom out) és evident —que l'Adrien és un «orbitador» professional—, no ho sigui per a la protagonista (zoom in) ni, de retruc, per al lector. Això fa que la trama amorosa ens interessi: com es coneix la parella, els patrons que assumeix cadascú, i, sobretot, com malgrat que la protagonista identifica les red flags, s'enfanga en la relació fins que el seu malestar és insostenible.

D'aquesta capa se'n deriva la següent, que és la idea troncal del llibre que l'experiència amorosa és intertextual:

La intimitat pot ser l'eco d'una altra intimitat; l'ona expansiva d'un esdeveniment del qual s'ha oblidat o ha desaparegut la causa.

Les carícies —com les paraules d'amor— es viralitzen d'una relació a l'altra. Els gestos són cites d'altres gestos; recombinem i transmetem codis. [p. 13]

La protagonista intueix que aquest desig seu (defectuós) està format d'herències i decideix investigar la seva memòria digitalitzada per «localitzar[-ne] l'àtom més dolorós». El que trobarà no és sorprenent: la seva disposició als afectes està condicionada per les relacions fundacionals amb el pare, la mare i també els avis. La troballa no és sorprenent, però sí l'excavació, la manera com la protagonista hi arriba.

Més que del viatge al passat i els records que Kopf anirà trenant i posant en relació a la situació del present, el que aquí ens interessa destacar és la investigació que desplega entorn de què som —consciència, memòria, desig, cos— i de què estan fetes aquestes entitats. I així com la idea troncal del llibre és aquesta de la intertextualitat —no som originals, estem fets d'herències, records, ecos

externs i interns—, també la investigació és intertextual. D'aquí que la narració estigui prenyada d'interferències que il·lustren el que l'autora ens està explicant, començant pel mite d'Eco, la nimfa a qui Hera va convertir en una veu que només podia repetir el que deien els altres, passant pel concepte de simbiosi en biologia o els mecanismes de la IA.

D'aquesta manera, Kopf repeteix l'exercici que ja va desplegar a *Germà de gel* (L'Altra, Premi Documenta 2015), basat en la metàfora i la interacció entre diversos nivells de la narració (metalepsi). El text parteix de l'analogia entre el món interior de la narradora (la relació amb el germà a *Germà de gel*; el desig amorós a *Memòria d'Eco*) i un objecte exterior (l'art i l'exploració polar al primer llibre; el mite d'Eco i les noves formes de tecnologia al segon). Tot seguit, barreja els dos nivells narratius difuminant els límits entre la investigació/assaig i el relat íntim. A això s'hi afegeix la identitat ambivalent de la narradora, que sabem que és i no és Kopf, com passa en l'autoficció, però en aquest aspecte no ens hi entretindrem: suficient amb dir que Kopf no s'afegeix a una moda, sinó que al nostre país en va ser precursora.

A Kopf, que és investigadora i sospito que una persona d'una curiositat insaciable, la barreja del relat íntim i assagístic li surt de primera. Les imatges que proposa per comunicar el significat profund d'allò que la preocupa són sempre justes. Un exemple: l'analogia amb els líquens, que són organismes formats per éssers de dos regnes diferents (un fong i una planta), qüestiona el concepte romàntic d'identitat estàtica perquè, «més que una entitat específica o fixada, un líquen és un vincle». La mateixa identitat «no-fixa» de la nimfa Eco, la veu formada per la repetició (la renovació) del que diuen els altres.

I d'aquí passem a la darrera capa, la més profunda: el llenguatge.

Per què es molesta Kopf a donar tantes voltes a la presa? Per què no l'ataca directament i es limita a narrar la vella història de «pèrdua, crisi i transformació» sense tantes invocacions, tantes anades i vingudes? Jo diria que no ho fa, precisament, per la concepció que té del llenguatge com a generador de sentit i, quan l'entendem de manera estàtica, com una presó que limita. Si les maneres de relacionar-se en l'era digital són noves maneres de relacionar-se, amb formes de presència, latència i absència abans impossibles, cal cercar una nova manera de parlar per transitar-les, calen noves imatges, un nou llenguatge.

Kopf, com les balenes i els ratpenats, se serveix de la veu (l'escriptura) com si fos un sonar: la projecta en forma d'ones «no tant per expressar-se com per orientar-se i, sobretot, per dibuixar la imatge d'alguna cosa oculta que hi ha al davant». Al llibre també es fa eco d'una frase d'Anne Carson que expressa aquesta mateixa idea: «M'agradaria entendre per què aquestes dues activitats, enamorar-se i arribar a saber, em fan sentir genuïnament viva. No són com cap altra, però s'assemblen l'una a l'altra». «Enamorar-se» i «arribar a saber», dos gestos que coincideixen en la filosofia (l'amor —el desig— per conèixer). I en les dues narracions que ens ha regalat Kopf en el curs de deu anys, em sembla trobar aquest mateix anhel d'arribar al moll de l'os de l'experiència a través de l'escriptura: a *Germà de gel*, d'entendre l'amor i la desafecció del i pel germà autista; a *Memòria d'Eco*, la passió i el dol per un desconegut i, després, el propi desig entotsolat.

Celebrem aquest exercici, aquesta manera de pensar i de fer la literatura. Celebrem-lo perquè és escàs i perquè demana temps i, per tant, és generós. Temps de qui escriu i, naturalment, de qui llegirà. I no és temps en va —com sí que ho és el temps que invertim en activitats sense retorn o d'un retorn tan immediat i efímer que només ens deixa amb l'impuls buit de l'addicció—. No és temps en va, dic, perquè llibres com aquest ens deixen curulls de ressonàncies que ens acosten al significat profund d'alguna cosa, de l'amor i el dolor i d'allò que som, identitats fetes de ressonàncies. *Memòria d'Eco* desenterra els vincles soterrats que encara ens arrelen al complex ecosistema en el que vivim, ens formem, gaudim i patim: la família, la societat, la biologia i la tecnologia. <https://lalectora.cat/memoria-deco-dalicia-kopf> (Helena Guilera)